

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELNIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Orvos és nép.

A roppant nagy „szakszerűség” és „tudományos tekintély”, a mely mögé egyik-másik orvos elvonul, joggal keltheti fel a laikusban azt a hitet, hogy az orvos legalább is olyan, mint az egyiptomi pap vagy a görög jó, aki nem tűrhette, hogy idegen, tisztátalan állat tapodja a szentély küszöbét.

Az orvostudomány nagy haladása csak akkor válhatik társadalomnak, orvosnak egyaránt hasznára, ha azok is részesülnek az elért tudományos igazságok hatásában, a hol az orvosnak legtöbb teendője akad.

Az észszerű higiénikus életre rá kell szoktatni az embereket.

És erre csak úgy szoktatható rá, ha ismeri azokat az ellenségeket, melyek mindig ott ólalkodnak körülötte, hogy mint az ablakon besurranó tolvaj, láttatlanul, észrevétlenül, de egyszer bejutva, annál nagyobb erővel tegyék tönkre szervezetét.

A városi, járási és körorvosok hivatásszerűen foglalkozván egy-egy népességi terület közegészségügyi viszonyaival, a leghivatottabb tudói és ismerői a magyar nép egészségügyi tudása megdöbbentő elmaradottságának.

Az iskola egészségtant nem tanít.

A tanító nem is szakember, meg nincs is ideje arra, hogy megtanítson rá.

De az orvosok a téli hónapokban az iskolákban, a község házában összegyűjthetik a község népét s népszerű modorban kitaníthatják a népet, mi az a tüdővész, mik az óvszerei, s milyen az életmód, a melylyel a baj idejekorán elkerülhető és gyógyítható, hogy csak egyik nagy jelentőségű betegségről szóljunk.

Ebből a közvetlen érintkezésből az a haszna lesz az orvosnak, hogy a nép sürűbben felfogja keresni a betegségnek

abban a stádiumában, a mikor az még gyógyítható s nem vár az orvoshívással a haldoklásig.

A nagy népbetegségek, mint pl. a mételey, sokkal kisebb rombolást vihetnének végbe, ha népünk az orvosi utmutatások révén tisztában volna a baj keletkezésével, lefolyásával, gyógyításával.

De meg mennyi területe van a közegészségügynek, a hol az orvos, mint valóságos apostol, tudásával, világosságot hintve, elriaszthatná azokat a sötét halálmadarakat, melyek örökös vijjogásukkal figyelmeztetnek, hogy hol vannak a rettentő halálozásnak, elnéptelenedésnek, elcsenevészedésnek mélyen fekvő kiirtandó gyökerei.

Ha pedig így megismeri a népet, akkor látni fogja, hogy hogy hova terelendő az államnak figyelme, a mely okvetlenül kell, hogy folyton lássa a társadalom közegészségének tiszta képét.

Akkor látni fogja, hogy a gazdasági fejlődés micsoda radikális átalakuláson viszi keresztül az országot, melynek népességét nemcsak vagyonossá, hanem egészségessé is fogja tenni.

Ezt a hivatását az orvosi kar kell, hogy mielőbb betöltse, mert különben oly óriási mérvű pusztítást visznek végbe a betegségek országunkban, hogy az orvosok nem tudnak vele többé megbirkózni.

Már pedig ők nem hárihatják át a feladatot másra, mint ahogy nálunk egyebekben divat.

A pártok helyzete.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest okt. 4.

Néhány nap még, azután ismét összeül a képviselőház. A honatyák máris szállingóznak a fővárosba, a párthelyiségek azonban még üresek; csak a Kossuth Lajos-utcai délelőtti korzó élénkült meg. Itt aztán megindulnak a kombinációk és egymás pártját bírálják az emberek. És ha ezt az eszmecserét összegezzük, arra

a következtetésre jutunk, hogy egyetlen egy ellenzéki pártnak sincsen absolute tisztázott politikai egyénisége és egyetlen egy ellenzéki párt sem jelölte meg legközelebbi akciójának irányát, bár a kerületben itt is, ott is hangzottak el ilyenemű nyilatkozatok.

A legdesperáltabb helyzetben azonban a *Kossuth-párt* van, a mely ellen belül is folyik az aknamunka. Az a cél, hogy egyenlenség támadjon a vezetőség és a pártfogók között. Hogy ennek az áskálódásnak vége vettesék, *Kossuth* Ferenc, a ki tegnap Soltra utazott, de onnan holnapra visszatér, csütörtök estére meghívta pártjának vezető embereit eszmecserére a lakására és itt készítik majd elő a szünet utáni legelső pártértekezletnek anyagát is.

Ide iktatjuk azt is, hogy a párton házi ünnepekre is készülnek, abból az alkalomból, hogy e hónap 29-én lesz tiz esztendeje, hogy *Kossuth* Ferenc hazájába visszatért mint állandó telepes.

A *Bánffy-pártja*, értjük alatta azt az öt képviselőt, aki újpárt címen összeverődött, mindenkor kész volna a harcra, ha céljainak a többi ellenzékét meg tudná nyerni. Egyelőre tehát a lesbenállás politikáját követi.

A mi a *néppártot* illeti, ennek a dolga Csornán dől majd el, a hol *Rakovszky* István beszámolójának keretében válaszol majd *Zichy* János grófnak.

Szederkényiek a politikai konjunkturát várják. *Apponyiék* olyan csöndesek voltak idehaza a szünet alatt, hogy körükből egyetlen egy beszámoló sem hangzott el, a *nemzetiségek* pedig majd csak a népiskolai törvény reformjánál hallatják szavukat.

És mindezekkel szemközt áll a kormánypárt hatalmas tábor, amely az ellenzék beismerése szerint sohasem volt ilyen egységes, mint most és amely nyugodtan várja az őszi kampányt, teljes bizodalommal vezérei iránt.

Ugy értesülünk egyébként, hogy a szabadelvűpárt a képviselőház összeülése előtt értekezletet tart, amelyen *Tisza* István gróf kormányelnök tájékoztatni fogja párthiveit a képviselőháznak legközelebbi munkarendje iránt, amelynek keretében helyet foglal egy segélyakció közmunkák megindításával. Erre az utóbbira volt az is, hogy a kormány gyors lépéseket tesz a Rába-szabályozás munkáinak befejezésére, hogy a rossz termés által sujtott népet munkához juttassa.

Dr. Balogh Ignác.

— A szabadkai hős halála. —

Szabadka város kiváló szülöttai között méltó helyet foglal el a tegnap Budapesten elhunyt dr. *Balogh* Ignác ügyvéd: a „*mokrói hős*.”

Földhöz ragadt szegény zsidó hitközségi alkalmazott gyermeke volt *Balogh*, aki saját erejéből szerzett ismereteit és befolyását, szünetlen tevékenységét egyedül a humanizmus terén érvényesítette.

Már mint fiatal önkéntes katona Bosznia okkupációjánál tanusított hősiességével vitéségi érdemnyert és *Albrecht* főherceg annyira megkedvelte, hogy jószágkormányzójává akarta megtenni; de *Balogh* más életcélt tűzött ki maga elé és lemondva a gondtalan élet örömeiről, tovább küzdött ideális célokért.

Alig 50 éves életpályája szakadatlan láncolata a társadalom legmostohább sorsban élő osztályaiért kifejtett munkásságnak, amelynek élte delén történt meszakadása nehezen pótolható tért hagy maga után a humanizmus történetében.

A fővárosi lapok nekrológiáiközül „Az Ujság”-ból vettük át a következőket.

Mint ügyvéd a karnak feddhetlen és fölötté munkás tagja volt; mint embert pedig általános becsülés környezte. A jótékony egyesületekben zajtalan, de hasznos tevékenységet fejtett ki és ámbátor neve ritkán került az ujságokba, igen sokan tudták, hogy a humanizmus terén milyen nagy érdemei vannak. A munkások helyzetének javítása és a népszerű ismeretterjesztések körül is sokat fáradozott. A fölvirágzott Fehér-Kereszt-Egyesület is ügyészét veszítette el benne.

A hasznos élet eleje 1878-ban egy nevezetes vitézi cselekedet emlékével van összenőve, a miről a bosnyák háboru idejében sokat beszéltek s a mi azóta szinte feledésbe merült. *Balog Ignác*, a kit az 1878. évi mozgósítás alatt vontak be sokakkal együtt egyévi önkéntesi szolgálatra, rövid kiképzés után közlegényi sorban ezredével azonnal a háboru színterére ment. A mikor leértek, Szerajevo már be volt véve. Sokakkal együtt nekik jutott a föladat, hogy a Lim vonal felé való további előnyomulás utját megnyissák a Szerajevo mögött fekvő zordon hegységen át.

Az első összeütközés mindjárt *Mokrónál* volt, a hol a bosnyák fővárosból kiűzött ellenség állást foglalt. *Balog Ignác* „önkéntes” szá-

LEVÉLPAPIROK

NÉVJEGYEK

FALRAGASZOK

MEGHIVÓK

LEVÉLBORITÉKOK

Julányos árban
csinos kivitelben
készíti

Kladek és Hamburger könyvnyomdája

Szabadkán
Batthyány-utca
3. szám.

BÁLI JEGYEK

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

BÁLI MEGHIVÓK

zada az ütközet alatt fatális helyzetbe jutott. A főcsapattól elszakadva egy sziklás helyen rekedt meg és történetét hamar ellőtte. Új történeteket pedig nehéz volt szereznie, mivel a főcsapathoz vezető meredek hegyoldali utat a szemközti levő hegyoldaltól az ellenség bőven elárasthatta golyókkal. A szűkösödő század helyzete vészes volt, mivel ha az ellenség észreveszi a történetek kifogyását, biztosra lehetett venni a katasztrófát. A százados tehát fölszólitotta a legényeket, hogy ki mer a földetlen uton átmenni a főcsapathoz történetekért? Ekkor Balog Ignác, az ujoncz előállt, hogy ő megteszi. A nyakába akasztottak néhány üres kenyerestartisnyát és elbocsájtották. Az ellenségen nem is mulott semmi. A földetlen uton egyedül ugrádozó katonára sűrűn lövöldöztek. Az ügyesség és a jó szerencse, de ezeknél is inkább a fiatal katona lélekjelenléte volt az oka, hogy a halálos sétát oda is, vissza is sértetlenül tehette meg. Visszatérve, a tarisnyákban annyi patront hozott magával, a mennyit csak elbirt. Eleget arra, hogy a megszorult század kilövöldözze magát a bajból.

Ezért a vitéz cselekedetért a fiatal katonát a nagy bátorsági aranyéremmel díszítették föl. A becses érdem haláláig hivalkodás nélkül őrizte. De bajtársai és azok, a kik tudtak róla, a mokrói hős mellék névvel is megtisztelték.

BAJAI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Baja, okt. 4.

A szabadkai szintársulat bejön Bajára.

Az ellentésnél ellentétesebb híresztelések tömkelegében, melyek az ideai bajai szini szegely körül hetek óta fölmerültek, a következő legújabb pozitív híreket közölhetjük:

Pesti Ihsász Lajos újabbán kérvényt intézett Baja város tanácsához az iránt, hogy az ideai szegelyt az ipartestület nagy színháztermében tartsa meg, mert azok a megszorítások, melyeket a hatóság a »Bárány szálló« termére nézve, köz- és tűzbiztonság okából tett, lehetlenné teszik ily nagy szintársulatnak megélhetését. Az alig 120-at kitevő engedélyezett ülőhely és a szerény területű karzat ugyanis tetemes deficittel fenyegették a direktort, akitől a bajai közönség megköveteli, hogy teljes téli társulatával vonuljon be hozzánk.

A városunk kulturájáért mindenre kész hatóság nyomában kiadta a színigazgató kérvényét a rendőrkapitánynak, melynek megbízásából Scheibner Gyula főkapitány, Rauschenberger János t. mérnök és dr. Nyiraty János tüzoltó főparancsnok ma délelőtti tüzetes helyszíni szemlélt tartottak az ipartestület színháztermében és a következő egyhangu megállapodásra jutottak:

A kiküldött bizottság a játsszai engedélynek az ipartestületi teremben való megadatását javaslatba hozza, mert a 180 négyzet méter kiterjedésű és szinpaddal fölszerelt földszintes nagy teremben sem köz-, sem tűzbiztonsági akadályok fenn nem forognak.

A nézőtér területének mikénti kihasználása a színigazgatóra fog bízattatni, mégis kiköztetik, hogy a széksorok között, a terem hosszában és széltében, két másfél méternyi széles ut hagyassék. Tartozik az igaz-

gató két tüzoltó állandó jelenlétéről, hat szükséglámpáról, a megfelelő mennyiségű homok- és pokróc-szükségletéről gondoskodni. Amennyiben az igazgató a karzat nélküli teremben ideiglenes podiumszerű lépcsőzetes alkotmányt föllállítani akarna, ez fél méternél magasabb nem lehet.

A bizottság ezen kedvező javaslatát a tanácshoz már beterjesztette s így, ha Pesti Ihsász Lajos elfogadja az ipartestület föltételeit, melyek a teremért és világitásért mintegy napi 20 korona kiadást okoznak, úgy már legközelebb megkezdődik a kéthónapos bajai szegely.

A szegely kezdete f. hó 10-ére, de legkésőbb 15-ére várható, mert a tanács a fentebb ismertetett bizottsági vélemény alapján az engedélyt föltétlenül megadja.

— **A bajai bőrmunkások** szakcsoportja az ipartestület kebelében megalakult. A tisztikart legközelebb már megválasztják.

— **Október 6-ika Baján.** A nagy időknék Baján élő agg harcosai — az évtizedes tradícióhoz hiven — az idén is ünnepélyes requiemre vonulnak föl a Ferenciek templomába a nemzet gyásznapján, csütörtökön délelőtti kilenc órakor. A requiem a hatóság és az összes bajai testületek is megjelennek.

— **Pótállatvásár.** A kereskedelmiügyi miniszter megengedte, hogy a szeptember 18 és 19-ére esett, de elmaradt bajai országos állatvásár helyett október 18. és 19-én pótvásár tartassék.

HIREK.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig. Vasárnap délelőtti 9-től 12-ig.

Október 16. A szabadkai famunkások szakcsoportjának szüreti mulatsága a Szarvas féle vendéglőben.

November 6. és 20. Agarászversenyek.

Országos vásár. Baja, október 18—19. országos pótvásár.

Október 6.

Az örök gyász napján szerte megkondulnak nagy Magyarország harangjai, hirdetvén tizenhárom vértanunknak a hazafiság kálváriáján hozott nagy áldozatát, vértanuhalálát. E napon minden magyar keble megremeg és széles áradatban indul a mozgalom, hogy külsőleg is méltó legyen szomorú ünneplésünk.

Egyik hullámverése ennek az áradatnak a szabadkai dalegyesület mozgalmá. A dalegyesület mint minden évben, úgy az idén is gyászistentiszteletet mutattat be a szent-Teréz templomban, melyre a következő gyászkeretű meghívót bocsátotta ki:

A Szabadkai Dalegyesület folyó hó 6-án délelőtti 10 órakor a szent-Teréz templomban az aradi vértanu hőszökért ünnepélyes gyász Istentiszteletet tartat, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja. Szabadka, 1904. október 1.

Menjünk minél számosabban a gyászistentiszteletre, ujtsuk fel nagyjainknak emlékezetét, méltassuk hősi erényeiket azoknak a férfiaknak, akik szégyenhalállal végeztettek ki, mert szerették nemzetüket és a szabadságot.

— **A király névnapja.** Ő Felsége névnapja alkalmából ma délelőtti a szent-Teréz templomban ünnepi mise

volt *Mamuzsits* Félix kanonok-plébános celebrálása mellett. A városi templomi zenekar Reimann C. moll miséjét adta elő s offertoriumra *Sevign* Károlyné urnó remek alt hangján gyönyörűen énekelte Krall „O sanctissima!” című egyházi zeneművét Gaal Ferenc remek orgona kísérete mellett. A misén Schmausz Endre főispán, Biró Károly dr. polgármesterrel az élén a város tisztviselői kara, a kir. törvényszék birói kara Polgár József elnök vezetése alatt, a helyőrség tisztika, és az összes tanintézetek növendékei megjelentek. Végezetül mély áhitattal szólaltak meg a Hymnus hangjai, a melyet az egész tanuló ifjuság az énekkarral együttesen énekelte és az összes résztvevők állva hallgattak végig.

— **Személyi hír.** Báró *Vojnich* István, az országos szabadelvű párt elnöke, ma délelőtti a gyorsvonattal Szabadkáról Budapestre utazott.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter *Trefon* Béla palánkai adóhivatali ellenőrt az antalfalvai adóhivatalhoz pénztárnokká, *Tarr* István sziráki adóhivatali gyakornokot pedig az újvidéki adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótisztte nevezte ki.

— **Meghívó.** Az izr. nőegylet népkonyhájának idei megnyitása ma (szerdán) délelőtti fog végbemenni. Ezen ünnepélyes megnyitásra a t. egyleti tagokat és a n. é. közönséget a népkonyha helyiségébe tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Egy építőmesterünk meghívása.** Most, hogy a kalocsai érseki uradalom birtokát, s a birtokhoz tartozó minden ingó és ingatlan jószágot a magy. kir. vallás és közoktatási miniszter megbízottai a kalocsai székes főkáptalan kiküldötteinek társaságában átvesszik, felülvizsgálják, a kalocsai káptalan *Fazekas* Lajos szabadkai építész bízta meg mint építészeti műszaki tanácsadót. A nagy munka mintegy 3 hónapot vesz igénybe s *Fazekas* Lajos ma utazik el, hogy egyelőre a kalocsai érsekség hajósi uradalmának épületét vizsgálja felül.

— **Időjelzés.** Meteor az október: időjárás a következőképpen jósljai A 24—26-iki csomópontok változást hoztak be az időjárásba amennyiben a hirtelen beállott hideg idő a 24-iki hatáskörében már 23-ikán egyszerűen enyhévé tette az időt s derületet hozott amely a 26-ikával újra esőssé vált, de még mindig elég enyhe hőmérséklettel. Hasonló változásoknak nézünk előle ezutánra is, különösen október hó első harmada igen változatos lesz hol a 2-ik 9-iki csomópontok képezik a változatok központját különösen a 9-ik az, amely esős változást ígér, mit követőleg azonban már állandóbb időjárású időköz követ mely a szüretelesre leginkább alkalmasnak mutatkozik, Október hó második fele állandóbb jellegű időt ígér, mint az első. Október hó csomópontjai. 1—2—6—8—9—11—16—18—20—23—24—30-ra esnek, hol a 9—24-ik legesőbb hatásuaknak mutatkoznak a bolygók részéről, amelyek azonban az esetleges napkitörések vagy ciklonok által módosíthatók.

— **Nyilvános nyugtázás.** A zentai Önkéntes Tüzoltó testület zászlószentelési ünnepélyén szegmegváltás címén a következők adományoztak: Csizovszky Ferenc, Csereák Péter, Czérna Rózsika k. a., Czumer Ignác, Cserey Tivadar, Csurnyó J. Ö. T. E., Deuts Lajos, Deuts Ignác, Döme Péter, Deuts Mór, Dulosy Jenő, Deák Urbán, Erős György, Eberl Endre, Flesch Gáspár, Fischer Sán-

dor, Frank József, Fuchs Antal, Fekete Géza, Fischer József, Futó Ferenc, Gudminó József, Geldstein Simon, Garai Kálmán, Grossmann Sámuel, Győri István, Homolya Antal, Bomolya László, Helmburgel György, ifj. Habram Ferenc, Herfert Gyula, Dr. Halmos Béla. Dr. Hacker Kálmán, Hirka Balázs (Szabadka), Havas Lajos, Haider Vilma, Heiszler Aladár, Junk János, Jánosfi Antalné, Jung János id., Kovács Géza, Kreutle Pál, Iladván Orbán, Kocsis János, König Vilmos, Dr. Kalivoda Kálmán, Kozma János, Kuthy Lajos özv. Koncz István, Kocsis György, Dr. Kovács Mátyás, Keceli M. Balázs, Kiss Jovák Pál, Lukács Antal, Listyevics Lajos, Listyevits Ernő, Lapping Ferenc, Lukács Péter, Mohácsi Pál, Malissza Ignác, Nagy József, Neider Ágoston 2 kor. (Folytatás köv.)

— **Állat a cipésszegédben.** Vidákovics Máté ellen emelt panaszt a rendőrségnél Soós Eszter, 55 éves asszony. Szerelmével üldözte a segéd a napokban a korcsma udvarán, ahol Soós Eszter alkalmazva volt. Az éltes nő futással menekedett előle az istállóba, de a cipésszegéd ide is követte. Mikor azután látta, hogy Soós Eszter védekezik, a földre tette s véresre verte. Az asszony sebeit a mentők kötözték be.

— **Félholtra szurkált ismeretlen.** A ludasi halászháznál ma délután vérbe fagyva, eszméletlen állapotban találtak a ludasi halászok egy eddig ismeretlen embert. Külsőjéről és a nála talált szerszámról ítélve sertésmiskaroló volt, aki alkalmasint társaival összeveszett, akik aztán alaposan elbántak vele és véres tettük színhelyéről észrevétlenül távozhattak. A félholt állapotban levő embert a mentők a közpórházba szállították.

— **A budapesti meteorológiai-intézet** jelentése 1904. október 4-én. Lényegtelen hőváltozás és különösen az ország déli felében eső várható.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

Pétervár, okt. 4.

A hadvezetőségben lévő zavarok egyre inkább kikérülnek a nyilvánosságba. A legellentétesebb hírek keringenek arról, hogy ki lesz az orosz sereg új főparancsnoka. Az egyik szerint Alexejevet már visszahívták, a másik azt jelenti, hogy ismét őt nevezik ki, tegnap az a verzió került szárnyra, hogy *Kuropatkin megőrült* s Grippenberg tábornok lesz az utódja, szóval: nem igen tudni, mi lesz s a különböző pletykázások növelik a zavart. Érdekes hogy ezek a hírek ki sem akarnak fogyni, de senki nem sejtí a forrásukat. Mindenesetre jellemzők azonban az orosz hadsereg belső viszonyaira.

Csifu, okt. 4.

Egy Liaojangból visszaérkezett japán katona beszéli, hogy a japán hadseregben óriási módon *dühöng a beriberi-betegség*. A katonák százával hullanak el. Különben is óriási a kimerültség úgy, hogy mindennap előfordulnak esetek, amikor a katonákat a tiszteknek korbáccsal és revolverrel kell a csatasorba kergetniük.

Csifu, okt. 4.

Egy ideérkezett magánlevél azt mondja, hogy a japánok utolsó Port-Artur alatt való előnyomulása a heves lövöldözések és hatalmas roham-szerű támadások váltakozó sorából állott. A Nagydomb támadása kétségbeesett éghatározásra vallott és négy napig szakadatlanul tartott. Egy japán zászlóalj, mely fedezetlen állásban volt a völgyben, az orosz schrapnelek tüze megsemmisített. Végül sikerült a japánoknak egy tábori ágyut és két gépfegyvert a gyorsan felhántalt sánc mögött elhelyezni, de ezt a belső erősségek tüzelése alatt megtartani nem tudták.

Bécs, okt. 4.

A kiküldött katonai attaché második jelentése ma érkezett meg a hadvezetőséghez. A mi hír a jelentésből kiszivárgott, azt mondja, hogy az oroszok katasztrófáját a tisztek diszruhája okozta. A japán fegyverek tömegesen irtották a tiszteket és elesvén a csapatvezető tisz, a katonaság soraiban is zavar keletkezett. Így esett meg, hogy tisztekben borzalmas veszteséget szenvedett az orosz hadsereg. A helyzet javult azóta, amióta magas rangú tisztek legénységi egyenruhában vezényelnek. A jelentés más része szól az orosz hadsereg kétségbeesett szervezetenységéről.

TAVIRATOK.

A király nevenapja.

Budapest, okt. 4. Ő Felsége nevenapja alkalmából a hatóságok részéről kifejezni szokott üdvözléseket ma a távollevő miniszterelnök helyett és annak megbízásából *Lukács* László pénzügyminiszter vette át a miniszterelnökségen és ő továbbította legfelsőbb helyre.

Beregszász, okt. 4. Ő felsége nevenapja alkalmából itt a város középületeit fellobogózták. Reggel 9 órakor a róm. kath. templomban ünnepes szentmisét tartottak, a melyen a hivatalos testületek főnökeik vezetése alatt vettek részt.

Esztergom, okt. 4. A király nevenapja alkalmából itt a főszékesegyházban istentisztelet volt, melyen a főpapság, Horváth Béla főispán vezetése alatt a megyei és városi tisztikar testületileg volt jelen. A középületek fel vannak lobogóva.

Bécs, okt. 4. A fogadalmi templomban tartott istentiszteleten megjelentek *Lipót Szalvátor* és *Rajner főhercegek*, *Pitreich* közös hadügyminiszter és *Spaun* tengernagy tengerészeti parancsnok, számos tábornok, törzs- és főtiszt. A monarchia minden részéből nagyszámmal érkeznek jelentések az őfelsége névünnepe alkalmából tartott ünnepségekről.

Vonatösszeütközés.

Budapest, okt. 4. Pármából táviratozzák: Tegnep este Borgo Sandomoninál egy Bolognából Piacenza felé utban lévő személyvonat hátulról beleütközött egy másik, ugyanabban az irányban haladó tehervonatba. Az összeütközés következtében felborult a személyvonat mozdonya. A tehervonat két kocsija kizökkent a sínjárból. A tehervonat

utolsó kocsijában lévő fékező szörnyethalt. Az utasok közül néhányan könnyebben megsérültek

A szénsav áldozatai.

Sepsiszentgyörgy, okt. 4. Köz tudomásu dolog, hogy Kovászna község és környéke szénsavban mennyire gazdag. Alig lehet pincét, vagy kutat ásni, mert néhány ásonyomra már fölfakad a gyilkos gáz. Az építők már ismerik ezt s nagy elővigyázattal fognak hozzá a földmunkához. A minap a község háza építésénél két sepsiszentgyörgyi ácsmester Szük András és Barta György társaival a gerendázaton dolgozott. Az egyik, Szük András faragó ember szekeréjét leejtette a pincébe és utána ment. Társai várták egy ideig, de mikor többszöri hívásra nem jött, leküldötték utána Barta Györgyöt, ki szintén hosszabb ideig nem jelentkezett. A rosszat sejtő ácsok erre nagy elővigyázattal lementek a már kiásott pinczehelyiségbe, a hol lá két embert eszméletlenül elterülve találtak a földön. Az előhívott orvosi segítség már későn érkezett. A szerencsétlen emberek a kiömlött szénsavtól megfuladtak. A szerencsétlenség nagy riadalmat okozott a községben. Mindketten özvegyet hagytak hátra.

Holttestek az utakon.

Nagyvárad, okt. 4. Hónapok óta állandóan érkezik a hír Biharmegye különböző részeiből, hogy egy-egy megcsontított véres holttestet találnak. Naponként érkezik egy-egy gyilkosság híre, a mi a szomorú közbiztonsági állapotok statisztikáját megdöbbentővé teszi. Tegnep a gyapjui határban Balázsovics Tógyer szentmiklósi lakost találtak holtan. A halott embert Gyapjui szállították, a hol még nem sikerült megállapítani, hogy gyilkosság áldozata-e a halott ember, vagy valami baleset okozta halálát.

Sikkasztó postatiszt.

Budapest, okt. 4. A Báthory utcában cirkáló rendőr ma éjjel egy fiatal emberre lett figyelmessé, aki órák hosszat bolyongott az utcában ide-oda teljesen cél nélkül. Megszólította s mikor az nem tudta magát igazolni, bevitte az V. kerületi kapitányságra.

Itt megmotozták s több postautalványt s levelet találtak nála. Hosszas faggatás után végre bevallotta, hogy Pigmond Ernőnek hívják s Marosujvárt posta- és távirdakiadó. Ebben a minőségben néhány nappal ezelőtt több száz korona erejéig meglopta a kincstárt és Budapestre szökött. Letartóztatták.

Lázár Menyhért utóda.

Budapest, okt. 4. A gyergyószentmiklósi kerületben a tegnep elhunyt Lázár Menyhért mandátumáért már megindult a versengés. Ujra fellép Földiák Gyula, aki Lázár Menyhérttel szemben igen kevés szavazattal maradt kisebbségben.

Hölgy közönség

szíves figyelmébe

Bécsi és pesti bevásárlásunkból
visszaérkezve, a hol a legújabb
modellokat szereztek
be, melynek megtekintésére a n. é.
hölgyközönséget tisztelettel meg-
hívjuk.

Pontos és gyors kiszolgálás!

Méltányos árak!

Nagybecsű pártfogásukat kérve, ma-
radtunk tisztelettel

Pudler és Czirok
divatárusnők, Rüdics-utca Kúnetz-ház

Különös történet.

A vasuti kocsiban ketten ülnek: egy fiatal leányka és egy fiatal ember. A férfi mindenáron szeretne beszélgetésbe elegyedni a hölgygyel, annál is inkább, mert nagy emlékezik rá, hogy a hölgyet ismeri.

— Kisasszony — szólt — tegnep beszéltem a papájával és mamájával.

— A papámmal is, kiáltott föl csodálkozva a leány, — az nem lehet. A kit látott, nem a papám volt.

— Ugy a mostoha apját láttam — mondta az ifju.

— Dehogyan volt az, — idegeskedett a leány és látszott rajta, hogy ez a dolog kellemetlen neki.

— Akkor bocsánat — szólt zavartan a fiatal ember — bizonyára nem a mamáját láttam a papájával, hanem csak azt hittem, mintha a papáját láttam volna a mamájával, holott csalódtam, mert az, akit mamájával láttam, nem az ön papája volt s így az a hölgy sem lehetett az ön mamája, akiről azt gondoltam, hogy a papájával láttam, de mivel a mamáját van szerencsém, a papáját pedig nincs szerencsém ismerni, az első pillanatban erősen azt hittem, hogy az ön mamájával együtt láttam a — papáját, de most már tudom, hogy nem a papáját láttam a mamájával, sőt eszerint teljesen tévedtem és egyáltalán nem is láttam a mamáját a papájával, sem pedig a papáját a — mamájával.

A szegény leány ijedten huzta meg a vészféket.

SZINHÁZ.

Színházunk jövője.

A szabadkai színház három éves új aerája előtt, melynek hivatása leendő a szabadkai színészetet ismét olyan nívóra emelni, hogy az ország harmadik városának közönsége színpártolásának megfelelő előadásokat élvezhessen, kötelességünk éber figyelemmel kísérni az akciót, ame-

lyet az érdekeltek ez irányban kifejtjenek.

Pesti Ihász Lajos, mint már megírtuk, a kecskeméti színházat nyerte el és már le is mondott róla. Hogy hogyan fogadja a kecskeméti közönség a városi tanács döntését és Pesti eljárását, arra nézve a főváros egyik legelőkelőbb napilapja a következőket írja:

„Pesti Ihász Lajos látva, hogy az egész kecskeméti közönség fölzudul a tanács protekciós határozata ellen, bejelentette Kada Elek polgármesternek, hogy a kecskeméti színházdirektorságról lemond és ismét pályázatot ad be a szabadkai színházra. Pesti lemondása érthető konsternációt keltett a városi tanácsnál, melyhez — mint pályázatából olvasható, oly tartalmu beadványt intézett, hogy „Kecskeméten akar meghalni.“ A kecskeméti színház válsága most a tetőpontra ért, mert hír szerint Szalkai Lajosnak biztos reménye van, hogy a szabadkai színházat nyeri el s a kecskeméti színházra hirdetett pályázatban csak Pesti és Szalkai koncessziós színigazgatók vettek részt.“

A szabadkai színházi pályázat tíz nap múlva jár le, s eddig csupán Szalkay Lajos, az erdélyi színi kerület jelenlegi igazgatója az egyetlen számba vehető pályázó.

Biztosra vehető ugyan, mint azt már jóval előbb megírtuk, hogy az utolsó pillanatban Pesti is benyújtja pályázatát, mert bár kecskeméti pályázatában kijelentette, hogy ott akar meghalni, azóta már meggondolta a dolgot és bejelentette a lemondását, Szabadkára pedig sürgőnyt menesztett egyik bizalmasához, hogy „okvetlen Szabadkán akar maradni.“

Értesítés.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy helyben **László utca**, saját házamban levő üzletemben

takaréktüzhelyek

jutányos árban kaphatók, és pedig:
1 sütő takaréktüzhely 20 koronától feljebb
2 „ „ „ 50
Csikó takaréktüzhely 1 sütővel 10 korona
2 „ „ 20

„Készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelű munkákat, speciális bármely e szakba vágó munkálatokban.

A n. é. közönség szíves látogatását kérve vagyok kiváló tisztelettel

Cziráki János.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Csalárd bukással vádolt kereskedő. A kir. törvényszék büntető tanácsa ma folytatta a csalárd bukás büntetével vádolt *Erős Gáspár*nak és büntetésének *Halász Fülöp*nek bűnügyét. A tárgyalási termet nagyszámu hallgatóság töltötte meg. A tanukihallgatások befejezése után dr. *Aczél* Imre kir. alügyész tartotta meg nagyszabásu vádbeszédét s ez után *Szerdahelyi* Sándor elnök a tárgyalás folytatását délutánra halasztotta. Délután dr. *Békeffy* Gyula és dr. *Kriszhaber* Gyula védőügyvé-

dek mondták el védelmüket, mire a bíróság ítélethozatalra vonult vissza. Öt óraker hirdették ki az ítéletet, amely szerint Erős Gáspárt csalárd bukás büntette miatt tíz havi börtönbüntetésre és 3 havi hivatalvesztésre, Halász Fülöpöt pedig hat havi börtönbüntetésre ítélték. Az ítélet ellen az összes felek felebbezést jelentettek be.

Szerkesztői üzenetek.

S. E. Zenta. Levelét, nagy bosszankodásunkra, csak vasárnap hozta a posta, jól lehet, a boríték bélyegzője is tanúsítja, már szombaton este itt volt.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Irta: **Dugovich Imre.** 34.

Mire üldözi a szakadék szélére értek, akkor már mind a kilenc hajduk a meredek közepén haladt biztos fővel, nem is figyelhetve üldözőik ordítzásaira, nehogy az elhibázott lépésért életükkel fizessenek. Az üldözők ordítzása is elhallgatott. Erőt kezdett venni rajtuk a bámulat, melyet a lakmerő menekvés szemlélése lassanként felébresztett lelkeikben. A vojvoda és társai épen érték el a Gaznicza folyót, s zaj nélkül gázoltak át tulsó partjára. Kezeik tisztán maradtak a testvérvértől.

Lokorszkótól harmadfél órányira, a kolesznicinek nevezett helyen, még most is láthatni ezt a veszedelmes ösvényt. A nép, a Sztara Planina vojvodájának menekvését örökítve meg, Radov vlaknak nevezte el. A hagsmány még most is él azajkaton és átszáll örökül a gyemekekre is. Az aggok mesélik unokikának, hogy mikor Radin vojvodát a lokorszkói mérán elakarták fogni csapatával együtt, az erdőbe nem menekülhetve, ezen az uton talált menekvést ő is, csapata is, egyenkint ereszkedve le a Gaznicza folyóba.

VI.

Lent a völgyben, a folyó tulsó partján, Radint körülvevtek társai. A vojvoda, mintha nem is látta volna őket, a Koleszniczi meredek szélén bámuló lokorszkókat nézte mereven. Arcán a haragot, az izgatottságot a fájdalom kifejezése váltotta föl. Alakja is mintha megroppant volna a lelkében dúló érzelmek súlya alatt. Mikor megszólalt, hangjából is a fájdalmas érzelmek remegtek.

— Testvérek, úgy akarta a bolgár szabadság nemtője, hogy a bolgár szabadság hősei ne ontsanak testvérvért. Megfutamodtunk az árulók elől. De e megfutamodás ne váljék szé-

gyenünkre. Azok az árulók gyávák. Gyávák elől megfutamodni nem szégyen. De rettenetes a gondolat, hogy testvéreink lelkében az árulás párosult a gyávasággal. Intő jel ez, a nemzis intése. Nem szabad tétlenül hevernünk. Az a nap, amelyen a Sztara Planina vojvodáját Radin Bottunyanint áruló, gyáva testvérei megfutamodásra készítették hőseivel együtt, a szabadságharc megkezdésének napja lesz.

— Ugy kell lenni, kiáltottak a lelkesedéstől elragadott társai.

— Ugy lesz testvéreim, folytatta a vojvoda szavait. Ezentul hajlékunk a Sztara Planina, hajlékunk menyezete a bolgár csillagos ég. Takarónk most ősszel a fák hulló levelei, a tél fagyában lelkeink olthatatlan lelkesedése hevit. Imánkat az ozmánok jajjai kísérik a bolgárok Istenéhez.

— Ugy lesz, esküszünk, tört elő a társak ajkairól az önkéntelen fogadalom.

— Most pedig kövessetek Dobra forrásához. Ott majd megbeszéljük a teendőket.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:
DUGOVICH IMRE.
Laptulajdonosok: **AZ ALAPÍTÓK**
Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

1818. eln. 1904.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az 1905. évre szóló legtöbb adót fizetők névjegyzékének összeállításához szükséges kimutatásokat a városi adóhivatal hozzám betérjesztette s hogy azok a mai naptól kezdődőleg folyó hó 15 ig hivatalomban a rendes hivatalos órák alatt, a netán szükséges felszólalások megtekintése végett mindenkori betekintheők.

Szabadkán, 1904. évi október 4.

Dr. Biró Károly,
polgármester.

Szép
mellékjövedelmet
szerezhetnek minden állásu személyek az
osztálysorsjáték sorsjegyei
eladásával Discretio biztosítatik. Irásbeli kérdézőskedésre a feltételek megtekinthetők
Szabó B. és Társa
m. k. osztálysorsjáték főelárusítóknál
Budapest, VII. Alpar-utca 5.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 5 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. - Apró hirdetések előre fizetendők.

A ki eladni kíván:

Butort,
Zongorát,
Bort,
Gyümölcsöt,

Gabonát,
Üzletet,
Műhelyt,
Lakást,

Üzleti helyiséget
Nyaralót,
Birtokot,
Házat,

vagy a ki

valamely állást betölteni kíván, legbiztosabban ér célt, ha igénybe veszi a

„Bácsme gyei Napló“

kis hirdetési rovatát.

Bácsme gyei Napló

ára 2 fillér kapható:

Vig Zsigm. Sándor

könyv és papír kereskedésében főtér.

Heumann Mór

könyv és papír kereskedésében főtér.

Meznerics József

fűszer és csemege üzletében honvéd laktanya mellett

Tenner B.

dohánytőzsde és járó árú üzletében Kossuth-u.

Erdélyi D. és Társa

dohány nagyüzem Kossuth utca.

Beck Sándor

fűszer és liszt üzlete a törvényszékkel szemben.

Herezl József

fűszer- és liszt üzlete Petőfi-utca sarkán.

Krécsi A. Nándor

könyv és papír kereskedésében Deák-u.

Gerber Jakab

dohánytőzsde és esztergályos üzletében Kossuth-u.

Nojések Géza

fűszer és csemege üzlete oen Damjanich és Bercsényi utca sarkán.

Spitzer és Klein

fűszer és csemege üzletében Rudics-u.

PALICSON

Menczel Mihály

fűszer és csemege üzletében

Kiadóhivatalunkoz intézett levelek eskis bélyeggel továbbítanak

Jó házból

való fiu tanoncul felvétetik Deutsch Izidor, norinbergi diszmű és játékaruk üzletében, Szabadkán, Kossuth-utca. 517

Gazdaasszonyi,

kulcsárnői állást keres egy jó családból való nő. Cim a kiadóban. 547

Vetőgép

még egészen jókarban levő, Azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 555

Boroshordókat

keresek megvételre. Cim a kiadóban. 554.

Alkalmazást

kap, a szakmában jártas nőtlen fiatal ember. Ajánlatok feltételekkel Wiener Miksa Loosonca intézendők. 561.

Nagy tőzsdébe

irni olvasni tudó szolgál azonnal felvétetik. 562.

Széchényi

t'ren egy csinosan butorított szoba azonnal kiadó. Cim a kiadóba. 560.

Ki akar eladni vagy venni könyvet,

zeneművet, papírt, írószert, az men-
jen az „Antikvárium”-ba, Szabadka. a Gimnázium átellenében. Kölesönkönyvtárának havi díja 30 kr. Képes levelező-lapoknak csak 1 kr. darabja az Antikváriumban. 556

Okleveles tanítónő

sürgősen keresetik elemi iskolai tanításhoz. Ajánlatok címzendők Dr. Blum László orvoshoz Szabadkán 518

Okleveles ovonő

aki magyarul, németül, szerbül beszél és tanít, kitűnően érti a kézimunkákat, gyermekek mellé állást keres. Cim a kiadóban. 516

Nagy pince

helyiség azonnal kiadó 558

Kisasszony

intelligens ajánlkozik gyermekekhez Schwar z Gizella Csurgó, Somogy megye. Post restant. 559.

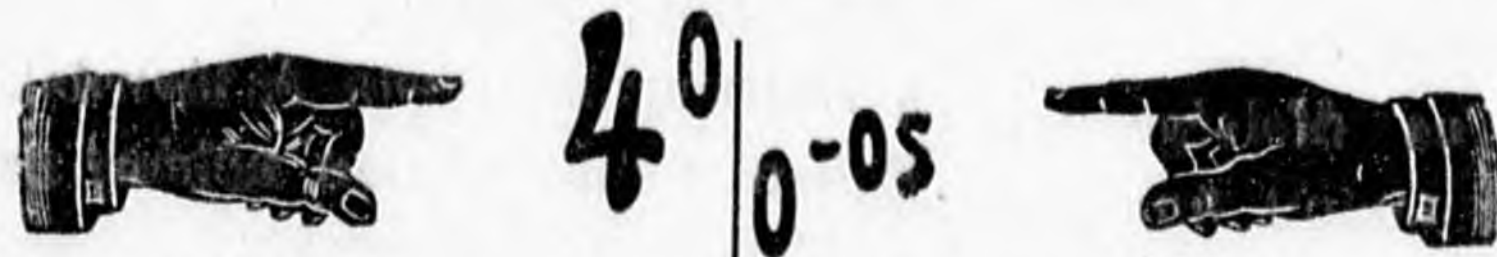
Keresek

megvételre 2-3 kapa szőlőt Cim a kiadóban. 546

HALLATLAN KEDVEZMÉNY
Pártos Hermannál;
Bármily óra rendes javítá a 2 évi jótállás mellett 75 kr.
Egy óra üveg frt —.10 Inga óra 4 frttól feljebb
Egy pontosan járó ébresztő óra 1.50 Arany gyűrűk 2 frttól feljebb
Valódi nickel zsebórák 3 frttól feljebb Arany függők 1 frttól feljebb
Kétfedelű ezüst zsebórák 5.50 fe jebb különféle árban.
Valódi tajték pipák 1.50 feljebb. Javitó műhely aranyműves és ékszer munkákban.
JAVÍTÁSOK GYORSAN S PONTOSAN KÉSZÍTETNEK.
Photo-email képek készítése arany-, ezüst- és dublé keretben Mindenféle ékszer munkák ujonnan elkészítése jutányosan.

Előzetes költség nélkül!

PÉNZ

törlesztéses kölcsönöket

nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzintézetektől a földbirtokok és ingatlan 3/4 értékéig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt!

papoknak, katonatiszteknek, állami és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-5 évig terjedő időre gyorsan és discretén.

Bank- és magánadóságok convertálása.

Készítünk tervezeteket különféle ujonnan alapítandó vállalatokról, valamint financirozzuk is ezeket. Elvállalunk technikai és geologiai véleményezéseket hiteles szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok részvénytársasággá való átalakításával.

MELLER LAJOS és Társa Budapest, VI. Teréz-körut 32. (Törvényileg bejegyzett cég.)

Nyomatott kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.